

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૨૦૯ / ૨૦૦૨

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે. બી. પારડીવાલા

=====

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	હા.
૨.	રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવું કે નહીં?	હા.
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

=====

સાધના હિમાંશુ બુચ-અરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય સરકાર અને ર-સામાવાળા (ઓ)

=====

ઉપસ્થીતી:-

શ્રી યુ. એમ. શાસ્ત્રી, અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ

શ્રી સ્વપ્નશ્વર ગૌતમ, સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે એ. જી. પી.

શ્રી પ્રણવ જી. દેસાઈ, સામાવાળા (ઓ) નંબર ૨-૩ માટે વકીલ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે. બી. પારડીવાલા

તારીખ - ૨૮/૦૭/૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

૧ ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની આ રિટ અરજી દ્વારા,
'રાજ્ય'ના એક અંગ એવા ગુજરાત એનર્જી ડેવલપમેન્ટ એજન્સીના ભૂતપૂર્વ
કર્મચારીએ નીચે મુજબની દાદ માગી છે:

“૧૩(એ) અહીં જણાવેલ હકીકત લક્ષી સામાવાળા દ્વારા ઇશ્યુ કરાયેલ તારીખ ૯-૧૦-૨૦૦૧ નો આક્ષેપિત આદેશ, કે જેણે પાંચમા પગાર પંચ હેઠળ નિર્ધારિત કરવામાં આવેલ રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ ના પગારધોરણમાં અરજદારની હકદારી માટેની રજૂઆતને નકારી કાઢી છે, જેને વિભાગ દ્વારા અમલમાં મૂકવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો છે, તેને રદ કરવા અને સેટ એસાઈડ કરવા માટે મેન્ડેમસની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા સૂચના ઇશ્યુ કરવા કૃપા કરશો.

(બી) એવું ઠરાવવા માટે મેન્ડેમસની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા સૂચના ઇશ્યુ કરવા કૃપા કરશો કે અરજદાર રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ ના પગારધોરણના લાભ માટે હકદાર છે જે રૂ. ૧૨૦૦-૨૦૪૦ ના હાલના પગારધોરણમાં સમકક્ષ ગણવામાં આવેલ વાસ્તવિક પગારધોરણ છે જે ૧.૧.૧૯૮૬ થી સમકક્ષ કરવામાં આવ્યું છે જે પરિશિષ્ટ ‘ઈ’ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે જે અરજદાર સતત મેળવી રહ્યા છે;

(સી) આ અરજીના પ્રવેશ, સુનાવણી અને આખરી નિકાલ બાકી હોય ત્યાં સુધી, સામાવાળા સત્તામંડળોને રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ નું પગારધોરણ આપવા માટે અરજદારના કેસ પર પુનર્વિચાર કરવા સૂચના આપશો.

(ડી) ન્યાયના હિતમાં યોગ્ય જણાય તેવી અન્ય અને વધુ દાદ(ઓ) મંજૂર કરવા કૃપા કરશો;”

૨ રિટ અરજદારના કેસનો સારાંશ નીચે મુજબ હોઈ શકે છે:

૨.૧ રિટ અરજદાર એડમિનિસ્ટ્રેટિવ ઓફિસર દ્વારા ઇશ્યુ કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૫ મી જાન્યુઆરી ૧૯૮૬ ના કચેરી આદેશ અન્વયે રૂ. ૩૧૦/- ના પગારધોરણ પર અસ્થાયી ધોરણે રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન/ટેલેક્સ ઓપરેટર તરીકે એજન્સીની સેવામાં જોડાયા હતા.

૨.૨ તારીખ ૪ થી નવેમ્બર ૧૯૮૩ ના રોજ એક કચેરી આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“ગુજરાત એનર્જી ડેવલપમેન્ટ એજન્સીની ગવર્નિંગ બોડીની તેની ૮૧મી બેઠકમાં વિવિધ જગ્યાઓનું પુનઃનામકરણ કરવાના નિર્ણય અન્વયે, ડાયરેક્ટર, જીઈડીએ, તાત્કાલિક અસરથી જીઈડીએ સેવા નિયમોની શરતો અનુસાર સુશ્રી એસ. એચ. બુચનું હોદ્દાનું નામ “રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટર/ટેલેક્સ ઓપરેટર” થી બદલીને “રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટર” કરવા માટે

પ્રસન્ન છે. હોદ્દાના નામના આ ફેરફારમાં ઉચ્ચ ફરજો અને જવાબદારીઓ સ્વીકારવાનો સમાવેશ થતો નથી.

તદનુસાર, સમયસમય પર સુધારેલા જીઈડીએના સેવા નિયમો અનુસાર તેમના પગારધોરણ, પગાર અને ભથ્થાં, ઈજાફાની તારીખ અને સેવાની અન્ય શરતો અને નિયમો અપરિવર્તિત રહેશે.”

૨.૩ રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી પરથી માલૂમ પડે છે કે રાજ્ય સરકારે તેના તારીખ ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૯૯ ના ઠરાવ અન્વયે ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યાને ૧ લી જાન્યુઆરી ૧૯૯૬ થી જુનિયર ક્લાર્કની જગ્યા સાથે સમકક્ષ કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો. પરિણામે, રિટ અરજદારનું પગારધોરણ ઘટી ગયું. રિટ અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર, તેઓ રૂ. ૪૦૦૦ – ૬૦૦૦/– ના પગારધોરણ માટે હકદાર છે, પરંતુ રાજ્ય સરકાર દ્વારા લેવાયેલા આવા નિર્ણયને કારણે, તેમને રૂ. ૩૦૫૦ – ૪૫૯૦/– માં મૂકવામાં આવ્યા હતા. તેમનો કેસ એવો છે કે તેમણે આ સંબંધમાં ડાયરેક્ટર, ગુજરાત એનર્જી ડેવલપમેન્ટ એજન્સી, વડોદરાને સંબોધીને તારીખ ૨૩ મી ઓગસ્ટ ૨૦૦૧ ના રોજ એક રજૂઆત કરી હતી. એજન્સીને સંબોધાયેલી રજૂઆત રાજ્ય સરકારને મોકલવામાં આવી હતી. રાજ્ય સરકારે એજન્સીને સંબોધાયેલા તેના તારીખ ૯ મી ઓક્ટોબર ૨૦૦૧ ના પત્ર અન્વયે નીચેની શરતોમાં રજૂઆતના નિકાલ અંગે જાણ કરી હતી:

“પ્રતિ,
ડાયરેક્ટર,
ગુજરાત એનર્જી ડેવલપમેન્ટ એજન્સી,
સૂરજ પ્લાઝા-૨,
બરોડા-૫.

વિષય : તમારી એજન્સીના રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટર તરફથી મૂળ પગારધોરણમાં પુનઃસ્થાપિત કરવા માટેની રજૂઆત.

સાહેબ,

મને ઉપરોક્ત વિષય પર તમારા પત્ર ક્રમાંક ગુજરાત એનર્જી ડેવલપમેન્ટ એજન્સી/ડીઆઈઆર/પમું પગાર/૨૦૦૧/૭૬૭૨ તારીખ ૨૮ મી ઓગસ્ટ ૨૦૦૧ પ્રત્યે તમારું ધ્યાન દોરવાની અને તમને જણાવવાની સૂચના આપવામાં આવી છે કે તમારી એજન્સીના રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટર શ્રીમતી સાધના બુચ દ્વારા કરવામાં આવેલી વિનંતી સાથે સરકાર સંમત થઈ શકે તેમ નથી અને આ વિભાગના પત્ર ક્રમાંક પીજીઆર-૧૦૯૮-૧૧૬૩.બી તારીખ ૨૭.૨.૨૦૦૧ ના પરિશિષ્ટ-એ માં પણ કોઈ ફેરફાર કરી શકે તેમ નથી, જેની નોંધ લેવા વિનંતી.

આપનો વિશ્વાસુ,
સહી/ – (વનરાજ વણઝારા)
નાયબ સચિવ, ગુજરાત સરકાર, ઉર્જા અને
પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગ.”

૨.૪ આથી, આ રિટ અરજી.

૩ રિટ અરજદાર તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન કૌન્સેલ શ્રી પી. વાચ. દિવ્યેશ્વરે અતિ મક્કમતાપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે રાજ્ય સરકારના નિર્ણયના પરિણામે પગારમાં થયેલો ઘટાડો ભૂલભરેલો અને ગેરકાયદેસર કહી શકાય. તેમના જણાવ્યા મુજબ, જો ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યાને જુનિયર ક્લાર્ક સાથે મર્જ કરવાનો નીતિ વિષયક નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હોય તો પણ, રિટ અરજદારના પગારનું રક્ષણ થવું જોઈતું હતું. તેઓ રજૂઆત કરશે કે ઠરાવ ભૂતલક્ષી તારીખથી અમલમાં મૂકી શકાયો ન હોત. વહૂમાં વહૂ, તેને ઈશ્યુ કરવાની તારીખ એટલે કે ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૯૯ થી અમલી બનાવી શકાયો હોત. સેવાની શરતોને ભૂતલક્ષી અસરથી ખોરવી શકાય નહીં. રિટ અરજદાર પહેલાથી જ રૂ. ૧૨૦૦ – ૨૦૪૦/- ના ઉચ્ચ ધોરણમાં હતા, અને તેથી, તેમનું પગારધોરણ તે મુજબ એટલે કે રૂ. ૪૦૦૦ – ૬૦૦૦/- નક્કી થવું જોઈતું હતું.

૪ વિદ્વાન કૌન્સેલે ગુજરાત રાજ્ય સેવા (પગાર સુધારણા) નિયમો, ૧૯૮૭ પ્રત્યે મારું ધ્યાન દોર્યું છે. તેઓ નિયમ ૨૩.૩ પર આધાર રાખે છે જે આ અરજીના પાના ૩૨ (પરિશિષ્ટ : “જી”) પર છે. નિયમ ૨૩.૩ નીચે મુજબ વંચાય છે;

“ટેલેક્સ ઓપરેટરની જગ્યા માટે રૂ. ૧૨૦૦-૨૦૪૦ નું પગારધોરણ હવે બદલીને રૂ. ૮૫૦ – ૧૫૦૦ કરવામાં આવ્યું છે અને ૧ લી જાન્યુઆરી ૧૯૯૧ થી આ જગ્યા પર માત્ર ટાઈપિસ્ટની જ નિમણૂક કરવામાં આવશે. આવા ટાઈપિસ્ટને રૂ. ૮૦ નું માસિક ટેલેક્સ ભથ્થું આપવામાં આવશે. હાલમાં જે કર્મચારીઓ રૂ. ૧૨૦૦ – ૨૦૪૦ ના પગારધોરણમાં ટેલેક્સ ઓપરેટર તરીકે પોતાની ફરજો બજાવી રહ્યા છે, તેમનું રૂ. ૧૨૦૦ – ૨૦૪૦ નું પગારધોરણ વ્યક્તિગત પગારધોરણ તરીકે રહેશે.”

૫ ઉપરોક્ત નિયમો પર આધાર રાખીને, અતિ મક્કમતાપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે રિટ અરજદારના પગારને વ્યક્તિગત પગાર તરીકે રક્ષણ આપવાનું હતું. વિદ્વાન કૌન્સેલના જણાવ્યા અનુસાર, રજૂઆતનો નિર્ણય કરતી વખતે આ પાસાં પર વિચાર કરવામાં આવ્યો નથી. શ્રી દવે, તેથી, વિનંતી કરે છે કે આ રિટ અરજીમાં ગુણદોષ હોવાથી, તેને મંજૂર કરવામાં આવે અને માગવામાં આવેલી દાદ આપવામાં આવે.

૬ બીજી તરફ, ગુજરાત રાજ્ય તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન અસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર શ્રી સ્વપ્નેશ્વર ગૌતમ અને એજન્સી તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન કૌન્સેલ દ્વારા આ રિટ અરજીનો અતિ મક્કમતાપૂર્વક વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે.

૭ એજન્સી તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન કૌન્સેલે રજૂઆત કરી હતી કે ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યાને ૧ લી જાન્યુઆરી ૧૯૯૧ થી જુનિયર ક્લાર્કના કેડર સાથે મર્જ કરવાનો નિર્ણય રાજ્ય સરકારનો હતો. એજન્સી ૧૦૦% વહીવટી ગ્રાન્ટ મેળવતી ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ સંસ્થા હોવાથી, તેણે રાજ્ય સરકારની સૂચનાઓનું પાલન કરવાનું રહે છે. વિદ્વાન કૌન્સેલે એજન્સી વતી ફાઇલ કરાયેલા જવાબી એફિડેવિટમાં કરવામાં આવેલા નીચેના કથનો પર આધાર રાખ્યો છે:

“૪.. હું કહું છું કે અરજદારને જાન્યુઆરી ૧૯૮૬ માં રૂ. ૨૯૦-૧૦-૩૨૦-૧૨-૩૮૦-ઈબી-૧૫-૪૮૫-ઈબી-૧૮-૫૭૫-૨૦-૬૩૫ ના પગારધોરણમાં રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટર/ટેલેક્સ ઓપરેટર તરીકે નિમણૂક આપવામાં આવી હતી. નિમણૂક આદેશની નકલ આ સાથે પરિશિષ્ટ-૧ તરીકે બિડાણ કરેલ છે.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચોથા પગાર પંચમાં ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગના તારીખ ૧૯.૬.૧૯૮૮ ના મંજૂરી પત્ર અન્વયે પગારધોરણ સુધારીને રૂ. ૧૨૦૦-૩૦-૧૫૬૦-ઈર્બી-૪૦-૧૨૦૦ કરવામાં આવ્યું છે. ઉક્ત મંજૂરી પત્રની નકલ આ સાથે પરિશિષ્ટ-૨ તરીકે બિડાણ કરેલ છે.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા એજન્સીએ તારીખ ૪.૧૧.૧૯૯૩ ના કચેરી આદેશ અન્વયે પગારધોરણ, પગાર અને ભથ્થા, ઈજાફાની તારીખ અને સેવાની અન્ય શરતો બદલ્યા વિના હોદ્દાનું નામ રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટર/ટેલેક્સ ઓપરેટર થી બદલીને રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટર કર્યું છે. ઉક્ત કચેરી આદેશની નકલ આ સાથે પરિશિષ્ટ-૩ તરીકે બિડાણ કરેલ છે.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તારીખ ૨૬.૨.૨૦૦૧ ના પત્ર અન્વયે પાંચમો પગાર મંજૂર કરતી વખતે, રાજ્ય સરકારે રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટરનું ધોરણ સુધારીને રૂ. ૩૦૫૦-૪૫૯૦ કર્યું હતું, ચોથા પગારમાં તેની સમકક્ષ ધોરણ રૂ. ૮૫૦-૧૫૦૦ હતું અને રૂ. ૧૨૦૦-૨૦૪૦ નહોતું. ઉક્ત તારીખ ૨૬.૨.૨૦૦૧ ના પત્રની નકલ આ સાથે પરિશિષ્ટ-૪ તરીકે

બિડાણ કરેલ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારે મૂળ પગારધોરણ રૂ. ૧૨૦૦-૨૦૪૦ પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે રાજ્ય સરકારને વિનંતી કરી હતી, પરંતુ રાજ્ય સરકારે તારીખ ૯.૧૦.૨૦૦૧ ના પત્ર ક્રમાંક પીજીઆર-૧૦૨૦૦૧-૨૯૪૧બી અન્વયે અરજદારની વિનંતી નકારી કાઢી હતી અને તારીખ ૨૬.૨.૨૦૦૧ ના મંજૂરી પત્રના પરિશિષ્ટ-એ માં સુધારો કરવાનો ઈનકાર કર્યો હતો. એજન્સીના ડાયરેક્ટરને ઈશ્યુ કરાયેલ રાજ્ય સરકારના પત્રની નકલ, જે એજન્સીને ૧૨.૧૦.૨૦૦૧ ના રોજ મળ્યો હતો, તે આ સાથે પરિશિષ્ટ-૫ તરીકે બિડાણ કરેલ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે નાણા વિભાગના તારીખ ૧૦.૨.૯૯ ના ઠરાવ ક્રમાંક કેબીએચવાય-૧૦૯૧-૩૬૯૯-જી.૪ ને ધ્યાનમાં રાખીને રાજ્ય સરકારે ઉપરોક્ત વલણ અપનાવ્યું છે જેના અનુસાર રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યા ૧.૧.૧૯૯૧ થી જુનિયર ક્લાર્કની કેડર સાથે સમકક્ષ કરવામાં આવી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ગુજરાત એનર્જી ડેવલપમેન્ટ એજન્સી (જીઈડીએ) એ રાજ્ય સરકાર પાસેથી ૧૦૦% વહીવટી ગ્રાન્ટ મેળવતી એક ગ્રાન્ટ એઈડેડ સંસ્થા છે અને આમ રાજ્ય સરકારના સીધા નિયંત્રણ અને સુપરવિઝન હેઠળ કામ કરે છે. જીઈડીએ સ્ટાફને આપવામાં આવતા પગારધોરણ રાજ્ય

સરકાર દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવે છે અને જીઈડીએ એ રાજ્ય સરકારની સૂચનાઓનું પાલન કરવાનું રહે છે.”

“૮ અરજીના ફકરા ૪ ના સંદર્ભમાં, હું કહું છું કે હોદ્દાના નામ સાથે કોઈ ચેડાં કરવામાં આવ્યા નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તારીખ ૪.૧૧.૧૯૯૩ નો એક આદેશ ક્રમાંક જીઈડીએ/એડીએમએન/૯૩/૮૦૯૭ ઇશ્યુ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં સ્પષ્ટ આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે હોદ્દાના નામના ફેરફારમાં ઉચ્ચ ફરજો અને જવાબદારીઓ સ્વીકારવાનો સમાવેશ થતો નથી અને તદનુસાર અરજદારનું પગારધોરણ, પગાર અને ભથ્થા, ઇજાફાની તારીખ અને સેવાની અન્ય શરતો અને નિયમો સમયસમય પર સુધારેલા જીઈડીએના સેવા નિયમો અનુસાર અપરિવર્તિત રહેશે અને કોઈ અલગ સ્પષ્ટતા ઇશ્યુ કરવામાં આવી ન હતી. આક્ષેપ કર્યા મુજબ હોદ્દાના નામ સાથે ચેડાં કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ અરજદાર રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ ના પગારધોરણ માટે હકદાર છે તે કહેવું સાચું નથી. બાકીની દલીલોનો સ્વીકાર કરવામાં આવતો નથી.

૯ અરજીના ફકરા ૫ અને ૬ ના સંદર્ભમાં, આક્ષેપ કર્યા મુજબ રાજ્ય સરકારનો ઠરાવ જે કર્મચારીઓ વિભાગની સેવામાં અગાઉથી જ હતા તેમને કોઈ અસર કરી શકે નહીં તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ રૂ. ૩૦૫૦-૪૫૯૦ નું પગારધોરણ અરજદારને લાગુ પડતું નથી તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ અરજદારનો પગાર રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ ના પગારધોરણમાં નક્કી કરવો જરૂરી છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. રૂ. ૧૨૦૦-૨૦૪૦ ના પગારધોરણનો સંદર્ભ ગેરસમજભર્યો છે અને મેં અગાઉથી જ ઉપર તેના પર ચર્ચા કરી છે અને તેથી હું તેનું પુનરાવર્તન કરતો નથી. આક્ષેપ કર્યા મુજબ ગુજરાત સરકારના સચિવ દ્વારા રજૂઆતનો ટાળમટોળભરી રીતે નિકાલ કરવામાં આવ્યો છે અને કોઈ કારણો દર્શાવવામાં આવ્યા નથી અને સત્તામંડળ તરફથી બુદ્ધિના ઉપયોગને જાણવું મુશ્કેલ છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દા અંગે સંપૂર્ણ મૌન છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આથી બાકીના કથનો અને આક્ષેપોનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે.

૧૦ અરજીના ફકરા ૭ ના સંદર્ભમાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તારીખ ૪.૧૧.૧૯૯૩ ના આદેશ અન્વયે હોદ્દાનું નામ બદલવામાં આવ્યું છે અને નિમણૂકની શરતો અને પગારધોરણ

અપરિવર્તિત રાખવામાં આવ્યા છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જીઈડીએ એ રાજ્ય સરકાર પાસેથી ૧૦૦% વહીવટી ગ્રાન્ટ મેળવતી એક ગ્રાન્ટ એઈડેડ સંસ્થા છે અને આમ રાજ્ય સરકારના સીધા નિયંત્રણ અને સુપરવિઝન હેઠળ કામ કરે છે. જીઈડીએ સ્ટાફને આપવામાં આવતા પગારધોરણ રાજ્ય સરકાર દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવે છે અને જીઈડીએ એ રાજ્ય સરકારની સૂચનાઓનું પાલન કરવાનું રહે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ હોદ્દાના નામ સાથે ચેડાં કરવામાં આવ્યા છે જે સમગ્ર પરિસ્થિતિને બદલી નાખે છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ ભવિષ્યમાં કોઈ આપોઆપ ડાઉન ગ્રેડેશન થવાનું છે તે કહેવું સાચું નથી. આક્ષેપ કર્યા મુજબ અરજદાર રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ ના પગારધોરણ માટે હકદાર છે જે પાંચમા પગાર પંચમાં ૧.૧.૯૬ થી નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. બાકીની દલીલોનો સ્વીકાર કરવામાં આવતો નથી.

૧૧ અરજીના ફકરા ૮ ના સંદર્ભમાં, આક્ષેપ કર્યા મુજબ ગુજરાત સરકાર દ્વારા ઇશ્યુ કરાયેલ તારીખ ૧૯.૨.૯૯ ના ઠરાવની કોઈ અસર નથી અને અરજદારના હોદ્દા અને હોદ્દાના નામ સાથે કોઈ આક્ષેપિત ચેડાં થયા છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ કાયદાની યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસર્યા વિના કોઈ ચેડાં કરવામાં

આવ્યા છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ ઠરાવ અરજદારને લાગુ પડતો નથી તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ તારીખ ૯.૧૦.૨૦૦૧ નો આક્ષેપિત આદેશ મનસ્વી, ગેરકાયદેસર, અક્રિય અને રદબાતલ છે અને ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૪ અને ૧૬ નો ભંગ કરનાર છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. બાકીની દલીલોનો સ્વીકાર કરવામાં આવતો નથી.

૧૨ અરજીના ફકરા ૯ ના સંદર્ભમાં, આક્ષેપ કર્યા મુજબ અરજદાર કોઈ આક્ષેપિત કાયદેસરના દાવા માટે હકદાર છે અને અરજદારનું પગારધોરણ પાંચમા પગાર પંચ હેઠળ રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ પર નક્કી કરવું જરૂરી છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. આક્ષેપ કર્યા મુજબ અરજદાર રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ ના પગારધોરણના લાભ માટે હકદાર છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં રૂ. ૧૨૦૦-૨૦૪૦ ના પગારધોરણનો સંદર્ભ ગેરસમજભર્યો છે.”

૮ રાજ્ય સરકાર તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એ.જી.પી. એ રાજ્ય સરકાર વતી ફાઇલ કરવામાં આવેલા જવાબી એફિડેવિટમાં કરવામાં આવેલા નીચેના કથનો પર આધાર રાખ્યો છે.

“૬. હું કહું છું અને રજૂઆત કરું છું કે, અરજદારને જીઈડીએ (એટલે કે સામાવાળા ન.૨) માં રૂ. ૨૯૦-૬૩૫ ના પગારધોરણમાં જાન્યુઆરી ૧૯૯૬ માં ટેલિફોન/ટેલેક્સ ઓપરેટર તરીકે નિમણૂક આપવામાં આવી હતી, સમય વિતતા, ગુજરાત રાજ્યે પગાર સુધારણાનો સ્વીકાર કર્યો હતો, ૧૯૮૭ ના આરઓપી દ્વારા ૪ થા પગાર પંચના રૂપમાં રિસોપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન/ટેલેક્સ ઓપરેટરનું પગારધોરણ સુધારીને રૂ. ૧૨૦૦-૩૦-૧૫૬૦-ઈબી-૪૦-૨૦૪૦ કરવામાં આવ્યું હતું. ઉક્ત જીઈડીએ (એટલે કે સામાવાળા ન.૨) માં તારીખ ૨૬/૦૮/૧૯૮૮ ના આદેશ દ્વારા અમલમાં મુકાયું હતું. તેની નકલ આ સાથે બિડાણ કરેલ છે અને પરિશિષ્ટ આર-૧ તરીકે અંકિત કરેલ છે.

૭. હું આદરપૂર્વક કહું છું અને રજૂઆત કરું છું કે સરકારે તારીખ ૦૩.૦૩.૧૯૯૭ અને ૧૦.૦૨.૧૯૯૯ ના ઠરાવ દ્વારા ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યાને જુનિયર ક્લાર્કની જગ્યા સાથે મર્જ કરવાની

જાહેરાત કરી હતી. સરકારના ઠરાવની નકલ આ સાથે બિડાણ કરેલ છે અને પરિશિષ્ટ આર-૨, આર-૩ સંયુક્ત તરીકે અંકિત કરેલ છે.

૮. હું કહું છું અને રજૂઆત કરું છું કે જગ્યાઓને મર્જ કરવા પાછળનો હેતુ વિવિધ પાછળ રહી ગયેલા લોકોની ફરિયાદોને દૂર કરવાનો હતો અને કર્મચારીઓ તેમના અસુરક્ષિત પગારધોરણ વિશે ફરિયાદ કરતા હતા, જેની સામે તેમણે સરકારને રજૂઆત પણ કરી હતી કે તેમના પગારધોરણમાં વિસંગતતા છે, રજૂઆત ધ્યાનમાં લઈને અને પગારની વિસંગતતા દૂર કરવા માટે સરકારે માનનીય નાણા મંત્રીશ્રીની અધ્યક્ષતામાં એક ઉચ્ચ સત્તાધારી સમિતિની રચના કરી હતી અને એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે ટેલિફોન ઓપરેટરની ઉક્ત જગ્યાને જુનિયર ક્લાર્કની જગ્યા સાથે મર્જ કરવામાં આવશે. હેતુ વ્યક્તિગત લાભનો હતો, કારણ કે ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યા અલગ પડી ગયેલી હતી, બહુ ગુણકારી નહોતી; તેથી, ટેલિફોન ઓપરેટરની અલગ પડી ગયેલી જગ્યાને ઉન્નત કરવા માટે એક કારોબારી નીતિ વિષયક નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો.

૯. હું આદરપૂર્વક કહું છું અને રજૂઆત કરું છું કે સમયના અંતરાલમાં, ગુજરાત રાજ્યે આરઓપી ૧૯૯૬ દ્વારા ૫ મા પગાર પંચના લાભો અમલમાં મૂક્યા, જેમાં રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન

ઓપરેટરના પગાર સુધારણાને જુનિયર ક્લાર્કના સમકક્ષ સુધારેલા રૂ. ૯૫૦-૧૫૦૦ આપવામાં આવ્યા હતા.

૧૦. હું આદરપૂર્વક કહું છું અને રજૂઆત કરું છું કે કારણ કે તે ખૂબ સ્પષ્ટ છે કે તારીખ ૧૦.૦૨.૧૯૯૯ ના સરકારી ઠરાવના આધારે ટેલિફોન ઓપરેટર-કમ-રિસેપ્શનિસ્ટની જગ્યા જુનિયર ક્લાર્ક તરીકે મર્જ થઈ ગઈ હતી, તેથી, ૧૯૯૬ ના આરઓપીના અમલીકરણ સમયે ટેલિફોન ઓપરેટરને જુનિયર ક્લાર્કનું પગારધોરણ લંબાવવામાં આવ્યું હતું.

૧૧ હું કહું છું કે આ અરજીના માધ્યમથી અરજદારે રૂ. ૪૦૦૦-૬૦૦૦ ના પગારધોરણ અને ૧૨૦૦-૨૦૪૦ ના પગારધોરણમાં તેમની હકદારી માટેની અરજદારની રજૂઆતને નકારી કાઢતા તારીખ ૦૯.૧૦.૨૦૦૧ ના આદેશને રદ કરવા અને સેટ એસાઈડ કરવા માટે પ્રાર્થના કરી છે. જવાબ આપનાર સામાવાળા આદરપૂર્વક રજૂઆત કરે છે કે અરજદાર માત્ર રૂ. ૩૦૫૦-૪૫૯૦ ના સુધારેલા પગારધોરણ માટે હકદાર છે એટલે કે ટેલિફોન ઓપરેટર-કમ-રિસેપ્શનિસ્ટની ઉક્ત જગ્યા તરીકે જુનિયર ક્લાર્કનું સમકક્ષ પગારધોરણ. કોઈપણ ચોક્કસ જગ્યાનું સુધારણા અથવા મર્જર એ નીતિ વિષયક નિર્ણય પર આધારિત સરકારનો નિર્ણય છે. તેથી,

તારીખ ૦૩.૦૩.૧૯૯૭ અને ૧૦.૦૨.૧૯૯૯ ના સરકારી ઠરાવે મર્જ કરવાનો નીતિ વિષયક નિર્ણય લીધો હતો. તેથી, અરજદાર દ્વારા માગવામાં આવેલી પ્રાર્થનાઓ અરજદારને આપવા માટે હકદાર નથી.

૧૨ હું કહું છું કે કારણ કે રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યાને જુનિયર ક્લાર્કની જગ્યા સાથે મર્જ કરવાનો રાજ્ય સરકારનો નીતિ વિષયક નિર્ણય હતો. તેથી, અરજદાર દ્વારા માગવામાં આવ્યા મુજબના લાભ માટે અરજદાર હકદાર નથી.

૧૩ હું આદરપૂર્વક કહું છું અને રજૂઆત કરું છું કે જ્યાં સુધી જીઈડીએ ના અમલીકરણનો સંબંધ છે, સરકારે તારીખ ૨૬.૦૨.૨૦૦૧ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા માર્ગદર્શિકા અને વિવિધ જગ્યાઓમાં પગાર સુધારણાનું અમલીકરણ પૂરું પાડ્યું હતું. પરિશિષ્ટ એ માં સમકક્ષ પગારધોરણ પૂરું પાડવામાં આવ્યું છે. પરિશિષ્ટ એ અનુસાર ટેલિકોમ ઓપરેટર-કમ-રિસેપ્શનિસ્ટની જગ્યા માટે કોષ્ટક-૪ માં ક્રમ નં. ૨૦ માં ૪ થા પગાર પંચ પછી પગારધોરણ ૮૫૦-૧૫૦૦ હતું. સમકક્ષ ૫ મું પગાર પંચ ૩૦૫૦-૪૫૮૦. તારીખ ૨૬/૦૨/૨૦૦૧ ના સરકારી પત્રવ્યવહારની નકલ પરિશિષ્ટ આર-૪ તરીકે બિડાણ કરેલ છે.

૧૪. હું આદરપૂર્વક કહું છું અને પુનરોચ્ચાર કરીને રજૂઆત કરું છું કે તારીખ ૦૩.૦૩.૧૯૯૭ તેમજ ૧૦.૦૨.૧૯૯૯ ના સરકારી ઠરાવ પસાર કરવા પાછળનો હેતુ ટેલિકોમ ઓપરેટર-કમ-રિસેપ્શનિસ્ટમાં કામ કરતા કર્મચારીઓને વધુ સારી બઢતીની તક પૂરી પાડવાનો હતો. કારણ કે તે એક અલગ પડી ગયેલી જગ્યા હતી તેથી, વિસંગતતા દૂર કરવા અને વધુ સારી બઢતીની તકો પૂરી પાડવા માટે નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે અને તે યોગ્ય છે.

૧૫. હું કહું છું કે ડાઉન ગ્રેડિંગ અંગે અરજદારની દલીલ અસંગત અને નબળી છે. જવાબ આપનાર સામાવાળા અત્યંત નમ્રતાપૂર્વક રજૂઆત કરે છે કે બે જુઆર પર આધારિત સરકારનો આ નીતિ વિષયક નિર્ણય છે. આમ, નિર્ણયને ડાઉન ગ્રેડિંગના રૂપમાં નિરાશાજનક રીતે હઠાગ્રહી કહી શકાય નહીં, અન્યથા, ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યા પર બઢતીની તક ખૂબ જ મુશ્કેલ અને અટકેલી હતી. તેથી, જાહેર હિતમાં, ક્લાર્કની જગ્યા સાથે મર્જ કરીને વધુ સારી તકોનો નિર્દેશ કરવા માટે એક નીતિ વિષયક નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. તેથી, અરજદારના કેસને ક્લાર્કના સમકક્ષ પગારધોરણનો લાભ આપવા માટે વિચારણા કરવામાં આવી છે.

૧૬ હું કહું છું અને રજૂઆત કરું છું કે એ ધ્યાનમાં રાખવું મહત્વપૂર્ણ છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલત દ્વારા વખતોવખત કાયદાનો સ્થાપિત સિદ્ધાંત ઘોષિત કરવામાં આવ્યો છે કે જગ્યાઓની સમકક્ષતા અને પગારધોરણનું નિર્ધારણ એ કારોબારીઓનું પ્રાથમિક કાર્ય છે. તેથી, જટિલ નિર્ણય પર ઉચ્ચ સત્તાધારી સમિતિએ નિર્ણય લીધો છે. આમ, માનનીય અદાલતને ઉપરોક્ત હકીકતો ધ્યાનમાં રાખીને નિર્ણયમાં હસ્તક્ષેપ ન કરવા વિનંતી છે.

૧૭ ઉપરોક્ત ચર્ચાના પ્રકાશમાં આ અરજી નીચેના મુદ્દાઓ પર રદ થવા પાત્ર છે:

(એ) આ રાજ્ય સરકારનો નીતિ વિષયક નિર્ણય છે

(બી) તારીખ ૦૩.૦૩.૧૯૯૭ અને ૧૦.૦૨.૧૯૯૯ ના સરકારી ઠરાવ સાથે રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યા જુનિયર ક્લાર્ક સાથે મર્જ થઈ ગઈ હતી;

(સી) આ ડાઉન ગ્રેડિંગનો કેસ નથી પરંતુ જુનિયર ક્લાર્કમાં બે જગ્યાઓને મર્જ કરવાનો અને સમાવિષ્ટ પૂરું પાડવાનો રાજ્ય સરકારનો નીતિ વિષયક નિર્ણય છે.”

૯ આમ, રાજ્ય સરકારનું વલણ એવું છે કે નીતિ વિષયક નિર્ણય હોવાથી, આ અદાલતે તેમાં ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં. રિસેપ્શનિસ્ટ-કમ-ટેલિફોન ઓપરેટરની જગ્યા જુનિયર ક્લાર્ક સાથે મર્જ થઈ ગઈ. હાલનો કેસ ડાઉન ગ્રેડિંગનો નથી, પરંતુ બે જગ્યાઓને મર્જ કરવાનો નીતિ વિષયક નિર્ણય છે.

૧૦ પક્ષકારો માટે ઉપસ્થિત વિદ્વાન કૌન્સેલને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી પર વિચાર કર્યા પછી, મારી વિચારણા માટેનો એકમાત્ર પ્રશ્ન એ ઉપસ્થિત થાય છે કે શું રિટ અરજદાર આ રિટ અરજીમાં માગવામાં આવેલી દાદ મેળવવા માટે હકદાર છે કે કેમ.

૧૧ સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૩૦૯ હેઠળ ધારાસભાને સંઘ અથવા કોઈપણ રાજ્યના બાબતોના સંબંધમાં જાહેર સેવાઓ અને જગ્યાઓ પર નિમણૂક પામેલી વ્યક્તિઓની ભરતી અને સેવાની શરતોનું નિયમન કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે. અનુચ્છેદ ૩૦૯ નું પરંતુક, જોકે, રાષ્ટ્રપતિને, સંઘના કાર્યોના સંબંધમાં સેવાઓ અને જગ્યાઓના કિસ્સામાં, યોગ્ય ધારાસભાના અધિનિયમ દ્વારા અથવા હેઠળ તે વતી જોગવાઈ ન થાય ત્યાં સુધી આવી સેવાઓ અને જગ્યાઓ પર નિમણૂક પામેલી વ્યક્તિઓની ભરતી અને સેવાની શરતોનું નિયમન કરતા નિયમો બનાવવાની સત્તા આપે છે. ભરતી અને સેવાની શરતોનું નિયમન કરવાની સત્તા વ્યાપક છે અને તેમાં અમુક વિધમાન કેડરોને મર્જ કરીને નવી કેડર બનાવવાની સત્તાનો સમાવેશ થશે.

૧૨ જોકે, જ્યારે વિવિધ કેડરોને મર્જ કરવામાં આવે છે ત્યારે અમુક સિદ્ધાંતો ધ્યાનમાં રાખવાના હોય છે. આ સિદ્ધાંતો મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય વિ. ચંદ્રકાંત અનંત કુલકર્ણી [(૧૯૮૨) ૧ એસસીઆર ૬૬૫ પાના નં. ૬૭૮ પર : (એઆઈઆઆર ૧૯૮૧ એસસી ૧૯૯૦ પાના નં. ૧૯૯૪-૯૫ પર)] ના કેસમાં રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. જ્યારે ભારતના વિવિધ રાજ્યોનું પુનર્ગઠન કરવામાં આવ્યું ત્યારે નવા રાજ્યોની સેવાઓમાં ફાળવવામાં આવેલા સરકારી કર્મચારીઓના એકીકરણના પ્રશ્ન પર વિચાર કરતી વખતે. સર્વોચ્ચ અદાલતે વિવિધ રાજ્યોની સેવાઓનું એકીકરણ કરવા માટે ઘડવામાં આવેલા સિદ્ધાંતોને મંજૂરી સાથે ટાંક્યા હતા. આ સિદ્ધાંતો છે : જગ્યાઓની સમકક્ષતાના બાબતમાં, (૧) જ્યાં વિવિધ એકીકૃત એકમોમાં નિયમિતપણે રચાયેલી સમાન કેડરો હતી ત્યાં કેડરો સામાન્ય રીતે તે આધારે એકીકૃત થશે પરંતુ (૨) જ્યાં આવી સમાન કેડરો ન હતી, ત્યાં જગ્યાઓની સમકક્ષતા નક્કી કરવામાં નીચેના પરિબલોને ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે :

(એ) જગ્યાનું સ્વરૂપ અને ફરજો;

(બી) જગ્યા ધરાવતા અધિકારીઓ દ્વારા ભોગવવામાં આવતી સત્તાઓ, પ્રાદેશિક અથવા અન્ય ચાર્જ અથવા નિભાવવામાં આવતી જવાબદારીઓની મર્યાદા;

(સી) જગ્યા પર ભરતી માટે નિર્ધારિત લઘુત્તમ લાયકાતો, જો કોઈ હોય તો; અને

(ડી) જગ્યાનો પગાર.

સર્વોચ્ચ અદાલતે વધુમાં અવલોકન કર્યું કે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા કરવામાં આવેલી જગ્યાઓની સમકક્ષતા સાચી છે કે ખોટી તે વિચારવાનું અદાલત માટે ખુલ્લું નથી. આ કેન્દ્ર સરકારના ક્ષેત્રમાં જ વિશિષ્ટપણે બાબત હતી. કદાચ અદાલત માત્ર એ જ પ્રશ્નની તપાસ કરી શકે છે કે ઉપર ટાંકવામાં આવેલા ચાર સિદ્ધાંતોને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા હતા કે કેમ. આ એક સંકુચિત અને મર્યાદિત ક્ષેત્ર છે જેની અંદર અદાલતની નિરીક્ષણ સત્તાક્ષેત્ર કામ કરી શકે છે.

૧૩ સર્વોચ્ચ અદાલતના યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. એસ. એલ. દત્તા (૧૯૮૧) ૧ એસસીસી ૫૦૫ : (એઆઈઆઆર ૧૯૮૧ એસસી ૩૬૩) ના પછીના નિર્ણયમાં આ નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૧૪ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય (સુપ્રા) માં સ્થાપિત સિદ્ધાંતોના પ્રકાશમાં, મારે તપાસ કરવાની છે કે વર્ષ ૧૯૮૮ ના ઠરાવ દ્વારા જે કેડરોને મર્જ કરવામાં આવ્યા છે તે સમાન લાયકાતો અને સમાન ફરજો અને પગાર ધરાવતા સરખામણી કરવા યોગ્ય હતા કે કેમ. જ્યાં સુધી લાયકાતો અને સમાન ફરજોનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી હું તે મુદ્દાને સ્પર્શ કરીશ નહીં. જોકે, અસ્પષ્ટપણે, જે કેડરોને મર્જ કરવામાં આવ્યા છે તે સમાન પગારધોરણ ધરાવતા નહોતા. બે જગ્યાઓના મર્જર સાથે, અસ્પષ્ટપણે, રિટ અરજદારનો પગાર ઘટ્યો હતો. આ હદ સુધી, એવું કહી શકાય

કે તેનાથી રિટ અરજદારને પૂર્વગ્રહ થયો છે. આવી કેડરોને મર્જ કરવાનો નિર્ણય અનિવાર્યપણે નીતિનો વિષય છે. આ હદ સુધી, હું વિદ્વાન એ.જી.પી. ની રજૂઆત સાથે સહમત છું. જો કેડરો સમાન પગારધોરણ ધરાવતી હોત, તો ત્રણ કેડરોનું મર્જર અન્યથા કોઈપણ કેડરની જગ્યાને કોઈ પૂર્વગ્રહ પહોંચાડત નહીં. એ શક્ય છે કે આવા મર્જરના કારણે, કેટલાક કર્મચારીઓની બઢતીની તક પર વિપરીત અસર પડી શકે છે, અથવા પરિણામે અન્ય કેટલાકને લાભ થઈ શકે છે. આ સ્થાપિત કાયદો છે કે આ મર્જરને સેટ એસાઈડ કરવાનું કારણ બની શકે નહીં જે અનિવાર્યપણે નીતિ વિષયક નિર્ણય છે. રિટ અરજદારે બઢતીનો મુદ્દો પણ ઉઠાવ્યો નથી. કારણ કે તેઓ ખૂબ સારી રીતે જાણે છે કે બઢતીની માત્ર એક તક એ સેવાની શરત નથી અને બઢતીની તકમાં ઘટાડો થઈ શકે છે તે હકીકત સેવાની શરતોમાં ફેરફાર સમાન રહેશે નહીં.

૧૫ હું ગવર્નમેન્ટ ઓફ એનસીટી ઓફ દિલ્હી અને અન્ય વિ. યુસુફ જમાલ અને અન્ય [૧૫ મી ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૩ ના રોજ નિર્ણય લેવાયેલ રિટ પિટિશન (સિવિલ) નં.૫૬૩૬ / ૨૦૧૧] ના કેસમાં દિલ્હી હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેંચના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપી શકું છું અને તેના પર આધાર રાખી શકું છું. ઉક્ત નિર્ણયમાં, મારા મતે, નીચેના અવલોકનો મહત્વપૂર્ણ છે:

“૧૪...પગારધોરણમાં પ્લેસમેન્ટ અને પગાર રક્ષણ એ બે તદ્દન અલગ ખ્યાલો છે. પગાર રક્ષણનો અર્થ એ થાય કે જ્યારે કોઈ

વ્યક્તિને અલગ પગારધોરણમાં મૂકવામાં આવે છે, ત્યારે તેનો પગાર જે તેને મળતો હતો તેના કરતાં ઓછો નક્કી કરીને તેને પૂર્વગ્રહ કરી શકાય નહીં; સંબંધિત વ્યક્તિને પગારધોરણના યોગ્ય તબક્કે મૂકવા માટે હકદાર બનાવે છે જ્યાં તેનો છેલ્લે મેળવેલો પગાર સુરક્ષિત રહે છે.”

૧૬. હું ટી. એસ. રાઘવન પિ. સેક્રેટરી ટુ ગવર્નમેન્ટ, હાઇવે ડિપાર્ટમેન્ટ, ચીફ એન્જિનિયર અને સુપરિન્ટેન્ડિંગ એન્જિનિયર [૪ થી માર્ચ ૨૦૧૧ ના રોજ નિર્ણય લેવાયેલ રિટ પિટિશન નં.૧૪૧૪ / ૨૦૦૮] ના કેસમાં મદ્રાસ હાઇકોર્ટના નિર્ણયનો પણ સંદર્ભ આપી શકું છું અને તેના પર આધાર રાખી શકું છું. ફક્ત ૪૪ માં સમાવિષ્ટ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનોને હું ટાંકી શકું છું:

“એ નિર્દેશ કરવો જરૂરી છે કે નિમણૂકમાં ફેરફાર વિવિધ પરિબલોને લીધે થઈ શકે છે જેમ કે બઢતી, વિવિધ કેડર અથવા જગ્યા પર નિમણૂક, કાયમી બદલી, ડેપ્યુટેશન, એકમોનું મજૂર, પ્રક્રિયાનું પુનઃનિર્માણ વગેરે. નિમણૂકમાં ફેરફારનું કારણ ગમે તે હોય, કર્મચારી દ્વારા છેલ્લે મેળવેલ પગાર હંમેશા સુરક્ષિત રાખવાનો હોય છે. વાસ્તવમાં, છેલ્લા પગારનું રક્ષણ સેવાની એવી મહત્વપૂર્ણ શરત છે કે જ્યાં જરૂરી હોય ત્યાં વ્યક્તિગત પગાર આપીને રક્ષણ આપવું

પડે છે જેને અંકિત ઈજાફા સાથે સરભર કરી શકાય છે. ઉપરાંત, આ અદાલત દ્વારા અભિપ્રાય આપ્યા મુજબ એડ-હોક ધોરણે અથવા નિયમિત રીતે ઉચ્ચ જગ્યા પર મેળવેલા પગાર વચ્ચે કોઈ ભેદભાવ હોઈ શકે નહીં.”

૧૭ જોકે, પ્રશ્ન પગાર રક્ષણનો છે. આ સંબંધમાં રાજ્ય સરકાર તરફથી કોઈ સ્પષ્ટતા નથી, અને ખાસ કરીને, ઉપર સંદર્ભિત પરિશિષ્ટ : “જી” (પાનું – ૩૨) અંગે. બંને જવાબો આ પાસાં પર વિશિષ્ટ રીતે મૌન છે. કમનસીબે, આ અરજીના પરિશિષ્ટ: “એફ” (પાનું – ૨૮) પરના તારીખ ૨ જી ઓક્ટોબર ૨૦૦૧ ના પત્રમાં પણ કોઈ કારણો જણાવવામાં આવ્યા નથી.

૧૮ કેસના વિશિષ્ટ સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને અને સરકારી સેવામાં લાગુ પડતા “પગાર રક્ષણ” ના સુસ્થાપિત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને રિટ અરજદારને “પગાર રક્ષણ” નો લાભ આપવો વ્યાજબી અને યોગ્ય રહ્યો હોત એવો મારો અભિપ્રાય છે.

૧૯ બાબતની ઉપરોક્ત સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, હું ચર્ચા કરેલા અવલોકનો અને કેસ-કાયદાઓને ધ્યાનમાં રાખીને રાજ્યને આ મુદ્દા પર પુનર્વિચાર કરવા અને આ સંબંધમાં યોગ્ય નિર્ણય લેવા કહેવાનું યોગ્ય માનું છું. રાજ્ય સરકારે આ આદેશની નકલ મળ્યાની તારીખથી ચાર અઠવાડિયાના

સમયગાળાની અંદર આ સંબંધમાં રિટ અરજદારને રૂબરૂ સુનાવણી આપવાની રહેશે અને સુનાવણી પૂર્ણ થયાની તારીખથી ચાર અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર કારણો સમાવિષ્ટ કરતો યોગ્ય આદેશ પસાર કરવાનો રહેશે અને રિટ અરજદારને તેની જાણ કરવાની રહેશે.

૨૦ ઉપરોક્ત સાથે, આ રિટ અરજીનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે. બી. પારડીવાલા)

ચંદ્રેશ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.